

Голод 1932-1933 років на Чернігівщині

Вступ. Голодомор 1932-1933 років є трагічною сторінкою нашої історії, яку за наслідками можна назвати геноцидом українського народу періоду ХХ століття.

Історики не мають вичерпних статистичних даних про кількість померлих від голоду селян в Україні. Але беззаперечним є той факт, що смертність на селі значно перевищувала смертність в містах.

Деякі архівні матеріали дозволяють зробити висновок про те, що голод фізично винищив десятки тисяч представників національних меншин та мільйони українців.

Особливо важким був голодомор в регіонах, які давали порівняно невеликі показники хлібозаготівель. Таким регіоном стала і Чернігівщина.

Матеріали та методи. У дослідженні були використані загальнонаукові та спеціальні методи. Інформаційною базою дослідження виступають праці вітчизняних і зарубіжних вчених, статті опубліковані в періодичних виданнях, архівні матеріали.

Результати та обговорення. У жовтні 1932 р. в Україні було створено сьому область - Чернігівську, до якої увійшло 36 районів. А в грудні відмічалось, що у розвитку колективізації Чернігівська область значно відстала від основних зернових районів України: лише 4-5 районів області мають 60% колективізованих господарств, близько третини районів ще не дійшли й 40%.

Таким чином, перед Чернігівщиною постало подвійне завдання – збільшити хлібозаготівлі і перетворити область на суцільно колективізовану. І ці завдання вирішуються досить швидко. 12 січня 1934 р. на обласній партконференції відзначалося, що вже 65% усіх господарств колективізовані.

Що стосується хлібозаготівель, то слід зазначити, що врожай 1932 року на Чернігівщині, як і по всій Україні, був хоч і не рекордним, але достатнім. І все ж таки виник небувалий голод. Справа у тому, що осінні та зимові хлібозаготівлі не залишили селянину майже нічого. Так звані «буксирні бригади» шукали і забирали все зерно. Такою ціною добувалася валюта для індустріалізації - вилучений у селян хліб йшов на експорт. А 6 грудня 1932 р. виходить постанова РНК УРСР та ЦК КП(б)У «Про занесення на чорну дошку сіл, які злісно саботують хлібозаготівлі». 9 грудня на цю дошку потрапив колгосп «Більшовик» Носівського району.

Висновки. Страшний це був час – на родючих чорноземах помирили люди, вимирали цілі роди і села. Голод 1932-1933 р. в Україні був не просто штучним, а свідомо створеним геноцидом, щоб підкорити непокірних українських селян.

Дух мільйонів жертв голодомору і невимовний біль всієї української нації змушують нас назавжди закарбувати в пам'яті найстрашніші сторінки тих років.

Страшно навіть подумати про ті муки, які пережили українці в той час. І зараз, коли Україна незалежна держава, хочеться вірити, що такого більше не повториться, що ми будемо віддавати данину скорботи жертвам голодомору.

Література.

1. Голодомор на Чернігівщині 1932–1933 рр. мовою документів: Тематичний перелік. / Упорядн.: Л.П. Коноваленко, А.В. Морозова, Н.М. Полетун. Ред. А.І. Неділя. [Державний архів Чернігівської області]. – Чернігів: КП Вид. Чернігівські обереги, 2003. – 72 с.

2. Голодомор на Чернігівщині: свідчення очевидців. / Інтернет ресурс: [http: // www. sknews.net / holodomor-na-chernihivschyni-svidchennya-ocheydtsiv](http://www.sknews.net/holodomor-na-chernihivschyni-svidchennya-ocheydtsiv).